

Felvidéki Híradó.

KÖZMŰVELŐDÉSI, SZÉPIRODALMI, IPAR-, KERESKEDELMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak: Egész évre . . . . . 4 ft Fél évre . . . . . 2 „ Negyed évre . . . . . 1 „	Felolvasó szerkesztő: Fehér János.	Főmunkatárs: Révész Lajos.	Magánhirdetések legutányosabban, árszabály szerint Hivatalos hirdetések díja: 100 szög 2 frt. ezenül minden megkezdett szaz szónál 50 krral több. Lapunk számára hirdetések elfogad a „Reuter újságoké” és a Magy. Távír. Irodá” hirdetések iróddja Szilvágy, Gramscsókca 1. szam.
	Kiadóhivatal: a turóc-szt.-martoni „Magyar Nyomda”.		
	A lap személyi részét illető közleményre a szerkesztőségre, hirdetések és előfizetése a kiadóhivatalra címezve Turóc-Szt.-Martonba küldendők.		

Nemzeti kötelességünk.

A magyarosodás országszerzte mindinkább nagyobb kiterjedést ölt. Ennek meg van a jogosultsága s kedvező eredménye sem marad el, ha a magyar nemzeti nyelv általánosítása főleg társadalmi téren mozog és fejlődik s ha a nyelv terjesztése nem viseli magán az erőszakoskodás bélyegét.

Hazánkban a közszellem védő szárnyai alá vette a magyar nemzeti eszmének mentül erősebb meggyökerezését s a külföld méltatlan agyarkodása és irányunkban tanúsított heves ellenzérese csak fokozza s erősíti bennünk a nemzetieségi tudatot.

Létünk fenntartásáért már eleget bajlódunk. Míg ugyanis más nemzetek a biztosított lélet s fennmaradás birtokában igyekezetöket s összes tevékenységöket szellemi céljair előmozdítására szentelheték, addig az elszigetelt magyar nemzet, századokon át létéért, fennmaradásáért, függetlenségéért s alkotmányos jogainak épségben tartásáért volt kénytelen küzdeni.

Hatalmasak valának a csaták, melyekben a nemzet ezekért minduntalan síkra szállt.

A történelem emléklapjain hálásan vannak megörökítve a hősök, kiknek szeretett hazánk fennmaradását köszönhetjük; emlékeztük feledhetetlen marad az utókor előtt.

De a mit e jelesek a harc-sík véres mezején vívtak ki, még nem volt elég, ahhoz a szabadságnak, a nemzeti eszme megörzésének kellett járulnia és ezt a szellemi működés terén érthették el.

A nemzet végre-valahára kibontakozott s méltó helyet foglalt el az európai művelt népek sorában. Zsibbadtságából fölraizták a politikai matadorok s költöink, kiknek húrjain megezdül az öröm s dalaikkal lelkesedésre ébresztették a magyart.

Bizalom szállt a nemzetbe. A »legnagyobb magyar« politikai irataiban a próféta megren-

dítő erejével Vörösmarty pedig lantján a nagyság képeit énekelte meg, hogy a nemzet önzérelre ébredjen.

Széchenyi kikiáltotta, hogy »Álomkór-ság«-ban dermedez nemzetünk; de még van idő a fölébredésre, sok azonban többé nincsen. Széchenyi »Hitel« című művében a közérzésnek adott szót és irányt. Rendkívüli volt a hatás, melyet a munka a magyar világban előidézett; nagszerű eredménynek mondhatni, melyre egész jövő épült. A »Hitel«-ben nyíltan kimondá, hogy »Magyarország nem volt, hanem lesz« s ezzel nemcsak reményt, hanem új eszméket öltött az ősi alkotmányba, a nemzetiségi és társadalmat pedig regenerálta.

Vörösmarty »Szózat« a hazafiság, nemzeti függetlenség és szabadság eszméinek megteremtése, mely Horváth Mihályként: »miként boldogabb korában törekvésekre s kitartásra lelkesítő szoltárává, úgy a bekövetkezett szenvedések napjaiban vigasztaló, emelő, imájává lön a nemzetnek.«

Bérceken és rónákon, ugyanazon szent érzés a keblekben. Milliő ajak zengte: »Hazádnak légy híve oh magyar!«

A néma s tilkos bú tűnéznie kezdett. A nemzet felocsúdott álmokörtségéből s a »Szózat« nemzeti imádsággá vált.

Széchenyi neincsak magyarrá, hanem gazdaggá akarta tenni Magyarországot.

Szabaddá, hogy boldog lehessen. Szabadok vagyunk ugyan, de szegények.

A jövőt bár sűrű fátyol takarja, de a jövő mosolya a könnyek szivárványán áttör s belénk bizalmat önt. Lesz tán meg idő, midőn a nemzet végreleg nyugalmat talál, hogy műveltségben és szellemi nagyságban azon állásra fog emelkedni, melyet a harci dicsőség mezején már rég elfoglalt. Igaz, hogy a mostani század par excellence a nemzetiségi eszmékért lelkesül, de a nemzetiségi állanészme megszilárdítása s a magyarosodás terjesztése még nem elegendő, mert a jogosult magyarosodási

küzdelmek eddig is megvoltak hazánkban s épen annak a szilárdáságnak, melylyel a magyar eddig is szívósan ragaszkodott a nemzetiséghez: azon lángoló hazaszeretethez, mely mint a napsugár egész történelünkön átragyog s annak legötölebb részeit fényvel fogja körül: köszönheti a magyar faj fennmaradását.

»Úgy látszik, — mondja br. Eötvös — az isteni gondviselés, midőn a nemzetet nehéz küzdelmekre teremtette, a hazaszeretet s nemzeti öntudat nagyobb mértékével ajándékozta meg azt.«

Csakugyan a nemzetiségnek eszméje nálunk századokon át egy volt a vallással, egy a szabadsággal, válthatatlanul összekötve mindennel, mi a multban dicső, a mi a jövőben kívánatos volt.

A nemzetnek azonban most különösen anyagi jólétre kell törekednie. A vagyon-nai hathatósan előmozdítja az elégedettséget. Vagyonnal nagyobb műveltséget szerhezettünk. A rendezett anyagi körülményekkel bíró állam teteles áldozatokat szentelhet a közművelődésnek, az irodalomnak, művészetnek stb. Szóval a gazdag állam újíateremheti a társadalmat, impulzust nyújthat a szunnyadó szellemi erőnek s akkor a naggyá levés minden tényezője megizmosodhatik. E szerföltött kívánatos föltételnek azután magától is megszületik, minden természetes, jó következménye. Ki kell tehát ezért fajunknak bontakozni az »urhatnamságból« s komolyan kell a takarékosághoz fognia, ha idő előtt nem akar elveszni.

A társadalmi élet ugyan mostanság még balilétélekkel van körülfogva, maguk a magán-körök is békókkba verve, de azoktól a józan felfogás s helyes ítélő tehetség megóvhatják az embert. A legszebb állásban levő család-apa sem képes a mostani helytelen irány mellett az önfenntartás s a társadalmi követelmények súlyos terheit elviselni, mert nem tud ellentállani a társadalom hamis szükségleteinek Belátja ugyan a káros állapotot, de nincs

A „FELVIDÉKI HIRADÓ” TÁRCÁJA.

Néphit és babonák.

(Vége.)

A kinek »szemölése« van, keresetlen szekérkenőcs-csel (vagyis olyannal, a mi a kerék agyából az útra kicsetti) nyomkodja meg, vagy löszörrel kőse el, okvetlenül elmulik. Vagy, ha újholdat lát, a hold felé fordulva ezt mondja háromszor:

»Újhold, újvilág, lakziba hiának, de én magam nem mehetek, szemölőcsömét küdöm.« Vagy ugyanakkor ezt mondja:

»Újság, újvilág! a mit látok megtelylek, mit nem látok elfogygyék.« (Tard).

Tyükszemre jó a béka is ketté vagva vagy felhasítva. Húzza az illető a beteg újjára s addig hagyja rajta, míg eleven, mert »mihen« meddőglyik, azonnal faji. Ezt addig kell ismételnie, míg a tyükszem le nem esett, azután pedig akacia-levellet kell raborítani vissza-jaról (Szent-István).

A ki nem akar »szepős« lenni, menjen ki nagyépnteken virradóra, mielőtt a »fecske« át nem repülte, s a patakra s ott mosakodjék meg (Tard).

Az új házból, hogy rövid idő alatt ki ne haljon a gazda, azt tartják, egy oslopot kell az új épület mellett eldönteni (Szent István), az pedig, ugyan e célból, általános an etterjedt szokás mind a három községben, hogy az új ház végén vagy hátulsó falán egy darab helyet »tapasztaltan« hagyass.

Az új ház lakói közül, hogy senki el ne haljon, a tardiak a ház ablakán egy macskát vagy egeret, a mező-kövesdiek pedig egy fekete tyukot szoltak kibocsátani.

Az új háza legelőször mindig egy darab kenyert visznek be, »hogy az Isten mindig agygyék bele életmet.«

Legtöbb babonájuk fűződik azonban a hasznos háziállatokhoz, főleg a tehénhez, mint a matyó asszony háztartásának egyik fontos tartózkodó.

Mikor először ellik a tehén, szarvát közepén egy kis fűróval meglúrájk s abba egy kis szentelt vizet vagy tömjent tesznek azon erős meggyőződésel, hogy akkor a szarvasmarhat meg nem ronthatják (Szent-István).

Mikor meg a tehenet először hajtkák ki a csordára, a kerékkötő-lancot végig fektetik az istálló-kuszógón s azon hajtkák a jóságot keresztül, hogy a boszorkányok kárt ne tegyenek benne (Tard).

A tardiak ugyanebből a szempontból a megellett tehén nyakára s farkára lugoztatlan, nyers fonállal egy kis rongyba tömjent kötnek, vagy a jóságot hagyamkoszoruból s marhaganéjból készített füstölővel megfustölik. Ezt cselekszik akkor is ha a tehén teje apadni kezd.

Mező-Kövesden Úrnapkor egy hétig van »szentségkítélet«, amely alkalomra a templom kövezetét tele szórják kakukfűvel, hetedik napon a szentség betevést követő »Te Deum« után, ezt a kakukfűvet az asszonyok felszedik s haza vivén, a tehénnek adják, egyrészt, hogy jól tejejen, másrészt pedig, hogy véresset ne

fejenek tőle, vagy pedig odaszórják a méhes elé, hogy a méhek rárepülvén, jövőre nagyobb, népesebb rajt éreszzenek.

A szent-istvániak hite szerint a borjut is meg lehet rotanni, vagy szemmel megverni, s hogy ez ellen megvédjék, mihelyt a borjú megiesz, köleskasával hinktik be.

A megrontott tehenet pedig egy vélik kigyógyítani, hogy ganajat egy új fazekba téve, új fedővel leföldik s hársfa-kantarral a kényembe a füstre akasztják (Tard).

Ha vörös tejet ad a tehén, ugyancsak a tardiak azt tartják: öntsd ad a tejet a »hidasvöllyuba« s csipkegalylal veresd meg, ha ezalatt kutya vagy macska megy oda, üsd agyon, akkor megtudod, ki volt a jóságod megrontója. Azután a tejet vidd az istállóba s öntsd azt a kihűzött »istalo karó« helyibe. — Szent-Istvánon meg így esetben »istennyilével nyomog-ják körül« a tehén tőjét s azután a ki fejni szokta, az inge visszajával megtörtölteti.

Kérdézősködéssemre, hogy milyen az az »Istennyile« s honnan veszik, a babona közléje, Julász Péterné, Bardos Rozál asszonnyom csak annyit felelt:

— Há: biz' az uram égcsattanás közt esik a földre.

— Osz! van-e sok ilyen a faluban?
— Van-e? Bion nem igen van a'. Emmi házónkna van egy, az is ez uram szép apjár maradt, osz! ha valukinek a jóságat merrontják a faluba, avvaa nyomogják körül! a tegeyit.

* Hidas — disznó.

elég erkölcsi ereje s bátorsága azzal szakított. Gyermekében a munkaszeretet megerősítése helyett csak a hiúságot növeli s boldog mosoly ül arcán, ha fiáról azt hallja: Mily kedves társalgó fiatal ember!

Az apák büne miatt aztán a családtagokat bosszulja meg a kíméletlen sors.

Jó korán fel kell azért az ifjakban a munkaszeretetet ébreszteni. Nem kell szégyennek tartani, ha a kék vértű család tagja már ifjú korában hozzászokik a kenyérkeresethez s szigorú takarékosághoz.

A társadalomban ily elvnek kell meggyökereznie. Szakítsunk azért a társadalom ferde irányával s adjunk soha nem lankadó kitarással a munkaszeretetet.

Kimondhatatlan drága kincs most a takarékoság és munkásság. Ezek rejtik magukban nemzeti fönnmaradásunk egyik biztos zálogát, mely a szegény nemzetre nézve biztos kőfőt.

A nyomorultakért.

A szerencsétlenség minden alakban szánalomra indítja az embert. Sajnálkozunk, ha béna egyén nyújtja felénk csonka karját alamizsnáért esedve, megdöbben a szívünk, ha a testileg nyomorék vonszolja előttünk járasra képtelen végtagjait. A könyörülő emberi szív alamizsnát nyújt a szerencsétlennek s fohaszat az ég urához, hogy ilyen sorstól mentse meg mindenkit.

De van ennél még nyomorultabb sors is. Amikor ép tagok, ép értelem mellett egészséges, munkabíró egyén van teltségére kárhoztatva, mert nem tudja magát megfertetni, a ki ha beszélni tudna nem alamizsnaért könyörögne, hanem munkát kérne, melylyel becsülettel szerezhesse meg kenyérét, míg így alamizsnát sem képes kikölni, mert néma.

Majdnem minden falunak van ilyen szerencsétlenje, némelyiknek több is. Régi időkben nem hitték el, hogy ilyenekből is lehet derék embereket nevelni, de ma már többszörösen be van igazolva, hogy ha intézetbe mehetnek, nemcsak mesterséget tanulnak meg, hanem beszélni megtanítják őket.

Édes hazánkban nagyon sok ezeknek a szerencsétleneknek a száma. Az 1890-iki népszámlálás Magyarországra 16,073 siketnémát mutatott ki, ebből Turóc-megyére 90 esik. Hány jó munkás valhatnak ezekből, ha taníva lennének, a minthogy az a néhány száz, akit Vácson, Budapesten, Kolozsváryn, Temesváron és Aradon képeztek embeerré, mindannyja maga keresi a kenyerét. Van ezek között asztalos, szabó, cipész, betűszedő, körmöcső, szobrász és más foglalkozást űző.

Nemetszágban több gyáros, vállalkozó, írnök is tallalkozt köztük. Amerikában pedig, a hol a legtöbb gondot fordítanak rájuk, még siketnéma pap, tanító, postatiszt stb. is van.

Magyarország még nagyon hátra van ezen a téren. Az elmúlt évben csak 400 siketnémát nevelték, a míg

ugyanezen időben Németországban 6,000, Amerikában 7,000, sőt Ausztriában is 1,200 volt az intézetekben tanítottak száma. Nagy baj az, hogy az állam csak az utóbbi időben kezd velük s oktatás ügyükkel behatóan foglalkozni, de mert a tanítás nagyon költséges — egynek-egynek a tanítása 200—400 frtba kerül évente — sokat nem tehet a pénzügyi helyzet mostoliasága miatt.

Ennél is nagyobb baj, hogy maga a közönség tájékozatlan, azt sem tudja, hogy van-e intézet; a szülők, a kiknek ilyen szerencsétlen gyermekük van, nem érdeklődnek irántuk s rendszerint már akkor kérdezősködnek, a mikor gyermekük a tanítási kort túlhaladta s többé föl nem vehető.

Találkoznak aztán igen sokan, akik ha arról van szó, hogy a siketnémákat is tanítani kelljenek, azt mondják: tegye az állam, ez az ő érdeke. Hiszen igazuk van nekik, de ugyanezzel a joggal kivánhatnánk, hogy mindenféle iskolát az állam tartson fenn, mert barmi történelem is egynek tanítása és nevelése érdekében az mind állami érdek, s mégis mit látunk? Községek, testületek, egyházak, sőt magánosok is vetélkednek, hogy iskolát és olyan intézményeket létesítsenek, a hol munkabíró és értelmes egyénekkel képezzék ki gyermekeiket, csak éppen a megszerencsétlenek, a siketnémák, vakok, hülyék nevelésével és tanításával nem törődött senki sem a legutóbbi időkig.

Valóbaú házopótló munkát van hivatala teljesíteni a nemrég alakult »Testi és szellemi fogyatékosok szövetkező gyámföldi országos egyesülete«, a mely feladatául tűzte ki, hogy a nagyszámú szerencsétlenek sorsán javítson, mert a 16,073 siketnémán kívül 15,908 vak és 15,908 hülye is van Magyarországon s összesen csak 9 intézet: 7 a siketnémák, 1 a vakok és 1 a hülyék számára, úgy, hogy ezeknek a szerencsétleneknek óriási száma még ma is alattias sorsnak néz elébe.

Ez a jótékony egyesület, a melynek védnöke Vasváry Kolos bírónok herceg-érsek, előnöke pedig gróf Bathányi Gézáné és Rakovszky István állam-szemeszki elnök, tagköru működést fejt ki a szerencsétlenek érdekében. Különösen három irányban működik. Felvilágosítást nyújt a szerencsétlenek szülőinek, segítyei a szegényeket, s intézeteket és iskolákat létesít úgy a vagyonosabb szülők, valamint a szegényebbek számára is. Különösen gondot fordít a szerencsétlenek ipari kiképzésére s a felnőtt iparosok munkáinak értékesítésére.

Ez a kiválóan humánus egyesület a legnagyobb mérvű támogatást érdemli meg s mert a tagsági díjak oly csekélyek, hogy p. o. a rendes tagok évi 1 frtot, a partolók 5 frtot, az alapító tagok pedig egyszersmindenkorra 25 frtot fizetnek, a kiknek fejében az egyesület »Kala« című hivatalos havi közlönyét is kapják, lehetővé teszi, hogy még a legszegényebb sorsban levők is hozzájárulhassanak a szerencsétlenek megmentésére irányuló magasztos emberbaráti munkához.

Mi magunk is melegen ajánljuk ezt a nemes célú egyesület olvasó-közönségünk figyelmébe s egyúttal

így is gyógyítani: menjen ki az ember kora hajnalban a mezőre s ott egy nagy röggel fódje le a kutyatejvirágot (Euphorbia), ezt mondván neki: »No te addig fel nem kelsz, míg a (kántor uram) Galamb nevű tehénidő jár, ha nyúl jel nem veszt« (Tard).

Miután azt tartják, hogy »nagygyéntenek, a ki ló megfürdik, nem lesz rühes«, minden matyó gazda kiviszi a lovat nagygyéntenek reggel a kúthoz vagy patakhoz s jól megmossa.

Hogy a tyúk el ne tojjék a háztól, a szent-istváni és tardi asszony karácsony böjtién délután egy abroncsot tesz le a »házfögyim« vagy az udvaron s abba mézesbuzát vagy kendermagot szór a tyúkjainak, véln, hogy ezáltal a porthoz edesgeti őket. Ha pedig a tyúk már eljár tojni a háztól s nem tudja hova, ilyenkor egy gumbolyag madzagot kötnek a lábára, a hatuját pedig jól beszozásk. Ez a tyúkot annyira irritálja, hogy egyenesen oda fut, a hol tojni szokott s így a madzag segítségével a gazdaasszony rá jöhet a tojótyúk rejtekhelyére.

E nagyrésben kuruzsló babonákon kívül, nem kevésbé érdekesek azok is, melyeknek segítségével a jövendő titkat felfedezni s a bekövetkező jót vagy rosszat előre megtudhatni vélik. S míg amaizoiki eskü-kori ember- és állatgyógyászataknak egy-egy emléke maradt fenn, addig az alábbi jósló babonákban talán a pogánykori táltosaink által kultivált jövendőmondásnak megmaradott töredékeit őrizi e nép ma is.

Igy azt tartják, ha a macska a zsákokat vagy az ajtó kaparját, szél lesz (Szent-István), vagy ugyanezt jósolják, ha a kutya nagyon hentereget a hatán (Tard).

A tyúk, ha napaldozat tájban kétszer, háromszor fe'megy az »ülré« s leszáll onnan, »eső ér« (Tard).

Eső lesz akkor is, ha »pirosan megy le a Hajnal

felhívjuk a figyelmet arra, hogy az egyesület titkári hivatala, mely Budapesten VIII. ker., Sándor-utca 38. sz. alatt van, felvilágosítást nyújt a siketnémák, vakok vagy hülyék érdekében hozott intézett minden kérdésre.

HIREINK.

— Nyári mulatság. A zónóváraljai magyar ifjúsági kör tagjai f. hó 18-án délután 8 órakor vonultak a »Tricolor« alatt és a »Rakóczy-induló« mellett a Szkalitokára, hová nemskora a vendégek is megérkeztek. Az idő annyira kedvezett, hogy este 9 óraig tartott fenn az erdőben a mulatság, ezután pedig vég hangulat közepette vonult ki a haza, hogy ismét újult erővel vehessen részt az estélyi mulatságon, mely kitünő hangulat mellett a reggeli órákig tartott. A résztvevő hölgyek névsora: Asszonyok: Akantisz Rezsőné, Bienenstock N., Farkas Istvánné, Kutnyánszky Jenőné, Lehotzky Istvánné, Raocsky Jánosné, Rosenzweig Jakabné, Löwenheim Róza, Shönaich Viktorné, Somogyi Gézáné, Spitz Gusztávné, Wagner Lipótné, Vanko Lajosné, Weinberger Morné, Zvada Antalné. Leányok: Danovszky Beatrix, Hodobay Jolán, Klimacsák Irenke, Lóvy Malvin, Alexi Gabriella, Alexi Iren, Alexi Jozsa, Spitz Ilona, Szinger Martha, Tiles Hermin, Tiles Ilona, Ulrich Ilona, Urbach Olga, Wagner Szidi, a tótrónai óvónő. Felülvezetők: Akantisz Rezső 1 frtot, Kutnyánszky Jenőné 1 frtot, Rottler József 1 frtot, Shönaich Viktorné 1 frtot, Somogyi Gézáné 50 kr, Hoffmann József 50 kr, Milth N. 50 kr. Fogadják e helyütt is minden köszönetünket úgy a mélyen tisztelt vendégek, valamint mindazok, kik hobbaj jelen nem voltak, de körünket tavótbl is támogatni kegyeskedtek. Ezekután tehát nincs mászt jelentenem. csupan azt, hogy e mulatság is, valamint a körnek eddigi mulatságai is úgy erkölcsileg, mint anyagilag fenyesen sikerült. A kör nevében Akantisz Ödön, a zónóváraljai magyar ifjúsági kör elnöke.

— Ruttká község tűzoltósága folyó évi augusztus hó 1-én a ruttkai határban fekvő ligetben nyári mulatságot rendez.

— A körmöcbányai áll. főreliskolánál fennálló Alumneumba az 1897—8. tanévre egy ingyenes és hűsz mérsékelt díjat fizető tanuló vetetik fel. Azon tanuló, kik ezen tapintatásba felvételt nyújthatnak akár ingyen, akár mérsékelt díj mellett, kötelesek »A körmöcbányai Alumneum egyesület igazgatóságának« címzett múlt évi iskolai és szegényeségi bizonyítványtval felszerelt belyegtelen kérvényeiket legkésőbb folyó évi augusztus hó 1-ig Körmöcbányára bementve beküldeni. Később beérkezett kérvények figyelembe nem vetetnek. Az egész évi 70 ftnyi díjat fizetők száma kikötvé nincs, s jelentkezőknek az iskolai beíratások alkalmával a tapintezotti igazgatóságnál. A mérsékelt és teljes díjak fele minden fél év elején, azaz szeptember és február elején előre fizetendő. Körmöcbányán, 1897. július hó 16-án, Pszolka Ferenc, alumneumi igazgató.

— A Turisták közgyűlése. A Magyar Turista-Egyesület »Tatra-Osztyálya« ma tartja rendes évi közgyűlést a csorbai tónál.

— A Nemzeti Iskola vidéken. A szepesi tanítóegyesület a 66 ik közgyűlésekre meghívta a Nemzeti Iskola szerkesztőségét is és a lapot a közgyűlésen Földes Géza, egyik szerkesztő, személyesen képviselte. A vendéget a tanítók szíves vendégszeretettel fogad-

Behozta aztán az öreg Rózi néne a kamrából a bűvös gyógyító szert, mely hogy egcsattanás között soha sem került a földre, alakja rögtön elarulta. A neolith-korbeli köeszközök egyik remek csiszolású példánya volt az, egy felülről lefelé keskenyedő 9—10 cm. hosszú kövös. Hasztalan kértém s ígértém érte pénzbeli viszonozást, nem akart megvalni tőle, azzal fizetett ki, hogy »istennyildát pézér« nem adókné.

Hogy a téhen jól tejljen, szent György-nap előtt szedett ibolyagyókeret adnak be a jószágnak (Tard), s általában minden matyó asszony, a kinek tehene van, réz- vagy pakfongyúrit vel az ujján fejés alkalmával, hogy »jobbán gyuljon a tej a zsetárbá.« S e gyúrút nem is hívják maszképen, csak »vagygyúró gyüre«-nek.

Karácsony három napján az asztalon elhullatott morzsálekot gondosan elteszik s időnkint egy-egy kevest tesznek belőle a szarvasmarha sójába, hogy kövér legyen tőle (Tard).

A téhen ha nagyon ganajol, mikor fejjik, azt tartják, új edénybe kell felfogni a ganajt s a jószág szemé közé csapni (Tard).

A kinek meg a szarvasmarhaja légykötés folytán »megnyúvesedik«, menjen ki az udvarra még hajnalban, »hogy senki ne érje szóval« s ott a nap felé fordulva terdenallva így imadkozzék: »Uram Jézus Krisztusom ez én felebarátom (Boka Juhász Jancsi) Bimbó nevű jószágába itt és itt (pl. a nyakán, hátán, vagy lábán) fereg van, engedd uram teremőd, hogy ma legyek benne három, ho'nap kettő, hónap után egy se.« Ezután mondjon le három Miatyánkot, három Údvözeletet és egy Hiszekegyet s a jószágot csukják be három napra az istállóba, elegendő enni- és innivalót készítvén oda neki, hogy addig ember ne lássa, akkor a »pondré« okvetlenül kivessz belőle (Szent-István). Vagy szoktak

a Tiszára.« Igy hallottam ezt többektől Tardon is, Szent-Istvánon is s a mint megrontott tehének gyógyításánál alkalmazni szokott »Istennyildá«-ban, úgy itt a megsemmisültét Hajnalban is ősi mythosunk egy-egy becses emléket őrizte meg a néphagyomány mind e mai napig.

Ha pénteken süp a nap, utána való nap ne tartson az ember szamot szét időre, vagy a mint elterjedtebb a nép között:

Ha péntek főnylik,
Egész hét silylik.

(Tard, Szent-István.)

Gazdaember megtudhatja azt is, hogy a jövő évben merről-lelől fog gyakraiban érni a falut és környékét zivatár, jégeső, csak menjen el karácsony éjszakáján a templomba s mikor onnan az éjféli miséről kijönnek, figyelje meg, hogy mely tájra fúj a szél (Tard).

Azt mondják, ha sok dió terem, drága lesz a termés, mert a hany dió van az agon egy csoportban növe, annyi forint lesz a búza vékaja (Tard).

Ha a szivarvány piros része nagyob, abban az évben sok bor lesz, ha pedig a zöld szín a túlnyomó benne, akkor sok búza fog teremni (Tard, Szent-István).

A régiek különben úgy szerették: »porba az ószt, sárba a tavaszt« s azt tartották: a fekete sarnyú sok kukoricának előjele (Mező-Kövésd).

Karácsonykor éjféli mise után, ha nagyon csillagos az ég, akkor meg azt mondják: »sok apróleke lesz« (Tard).

A házat karácsony böjtién este szoktak kisoporni, illetve az összesprótt szemetet az ajtó mellett valamelyik szögletben összehopri, onnan aztán masnap felrakják a gyümölcsfák ágaira, azon reményben, hogy abban az évben sok gyümölcs fog rajta teremni (Tard, Szent-István).

ták s Földes Géza az első üdvözölő szavaira a követségekkel felelt: »Csak a tanítók között érzem magam igazan otthon, hisz tizenegyet esztendőig magam is azt a kenyeret ettem, engedjék meg kedves barátaim, hogy mondhamm azt: háza jötttem! A lelkesült eljenzések csillapultával így folytatta a beszédét: »Olyan sok szép dolgot láttam itt, hogy azokat melőnk találom arra, hogy tudja meg az egész ország. Kariársi szeretet. hazafias lelkesedés volt körül mindenütt, se lehet-e ennek titokban maradni? E beszéd hatása leirhatatlan Igyekeztek minden oldalról a szónok közelébe jutni, hogy vele kezdet szorítsanak. Nyakába borultak, átkarolták s azt rebégték: Isten hozott, hisz háza jöttél. A szépesi tanítók eddig is nagy tisztelői voltak a Nemzeti Iskolaának, de ezután a jelenet után talán egy sem maradt, a ki meg ne rendelte volna. Ez a száma — a mi természetes is — szépen foglalkozik a szépesi tanítók gyűléseivel. Ezenkívül érdekesnek találjuk fölemlíteni a vezércikket is, melyet szintén Földes Géza írt, legalább az alja ir. F. G. betűköl ezt gyánítjuk. Ebben Földes a tanítókat akcióra hívja fel a statisztikai törvényjavaslatauk a 8-ik paragrafusá ellen. Bator hanggal, kemény logikával vadi a tanítók jogait s már csak ezért sem volna szabad olyan tanítónak lenni, a ki ezt a lapot ne ismerje, törekvéseit ne támogatssa, hisz ma a tanítók úgyéert egy lap se farad annyit, mint a Benedek Elek Nemzeti Iskolája.

— **Az osztrákok a múlt évben 1724 métermássa kártárt verdestek szót.** Kar hogy a magyarokról nincs ilyen statisztika! Azt is érdemes volna tudni, vajjon menyi biblia fog el évenként akar Ausztriában akár a mi országunkban.

— **Szent-István város** nevel akarja felvenni a Lipóváros. Az épülfelében levő bazilikát is Szent-István templomának fogják nevezni.

— **Pityókás halak** úszkáltak a flumei kikötőben a múlt héten. 32 hordó 90 fokos spirituszt öntöttek a tengerbe, mert több lett volna a vám, mint a mennyit a portéka megér. Azt mondják, hogy soha annyian nem fűrődtek a tengerben, mint azon a napon.

— **A királyi palota** bokréta ünnepejt jul. 10-én tartották meg. Hatéfelényi munka után elérték az épület legfelső parkányát s most már csak a tető felrakása következik.

— **Halalozás.** Majovtzy Antal pápi praelatus, székesegyházi nagyprestós és kanonok, Szt.-Keresztől nevezett keresztos komlósi prépost, zsinathelyettesi vizsgáló-bizottsági elnök, püspöki szent széki ülnök, az I. Ferencz Jozsef rend lovagja s. b. aranyismerő alopzóp elnökének 79-ik, alopzópagságának 56-ik évében f. hó 13-án az ürbae elhunyt Besztercebányan. Temetése 16-an ment vége a város es az egyházmegye papságának nagy részvéte mellett.

— **Vesztett kutyák** Turócmegyében vesztett kutyák gazdálkodnak. Mintegy ket hetet elzött Turóc-Szt.-Mártonban rettegiette a községejt egy, a múlt héten pedig Leszákó községben löitke le egyet, a mit a megyei állatorvos felboncolván, határozottan mutatkozta belső részében a vesztéség ismertető jeleit.

— **Születési statisztika.** 1000 lakosra esik évenként Magyarországon 425, Olasz- és Németországon 366, Ausztriában 362, Angolországban 308, Franciaországban 221 születés.

Ha a kutya fölélel tartja a fejét, mikor »vonyít, tüzet érez, ha pedig lefelé, akkor meg »nagy halotté lesz a faluban (Szent-István). — Halálnak, vagy nagy kárnak előjele az is, ha kutya gödröt kapar (Tard).

Mikor a macska mosdik, azt tartják: mosdas után akire először ránéz, az sírni fog (Tard).

Ha a vására két-három ember eladó marháat hájt, lehetőleg úgy térjenek ki a szembejövő elől, hogy az közöttük el ne haladhasson, mert különben evizsi a szerencsésüket (Tard).

A ki »törvény elé megye, borítsa föl odahaza az asztal s kösse meg annak mind a négy lábát kerékkötő láncokkal, akkor ellenfele mit sem tud ellene szólni (Tard).

Ha valami elsíkkad a háztól, egy gyöngyszemet kell a tüzsekemencébe dobni, akkor a tolvaj felszeme ki fog futni (Tard). — Azt hiszik különben, hogyha a halott »nevelten ujját« megszerzi az ember magának, bátran mehet lenni; de a mellett, hogy a holt ember ujjá »ugy ég, mint a gyertya, annak világánál egyszerűs mind halandó ember soha meg nem láthatja a tolvajt (Mező-Kövesd, Szent-István).

A »vérharmatú fű«-vel meg a matyó föld szertint a legerősebb zart is föl lehet nyitni. »Olyan fű az, ha a ló a réten véletlenül hozzáré, egybe kinyílik a bélyő a lábán, vagy ha a záros porta felett kétféle szakítják, az is rögtön fölpatann magától; de »az ilyen fűvet nem igen találja magónkfajta ember« (Szent-István, Tard).

A halott »nevelten ujjához« s a vérharmatú fűhöz hasonló csodas hatású a kis gyermek köldöke. Azt mondják, hogy amely gyermeknek még le nem esett a köldöke, rakhatnak arra dunnat, fejelet, nem fullad meg az alatt sem. A ki pedig köldökét a ruhájába varrva hordja, azt sem golyó, sem semmiféle fegyver nem sértheti meg a harcban. Az olyan gyermek pedig,

— **Népmese.** Az alföldi nép között szájról-szájra járt a hír, hogy Banly Dezso báró miniszterelnök paraszt-ruhához fog megjelenni a nép között s közvelen meggyőződést szerez a nép szegénységéről. Persze, hogy ez csak mese. A sar-szt.-miklósi szájról-kölkő félrakat a saját feleségeit vertek vissza a munkába.

— **Halalozás.** Kuppis Leó, a körmöcbányai all. főreáliskola nyug. tanára f. hó 17-en, 75 éves korában elhunyt. Temetése a tanári kar és a város községének részvéte mellett ment vége.

— **Átlukasztott penzek bevalása.** Julius tizenötödiken lejáróban volt az a határód, ameddig az allami penzraknakal átlukasztott, vagy erőszakosan más úton megcsontított es így sányukból vesztett forintosokat elfogadnak. Az osztrak penzgyűmizsterium a magyar penzgyűmizsteriummal ezt a terminust egy esztendővel meghosszabbította.

— **Modern eselődök.** Viagszerbe mindig keservebb lesz a panasz a eselődök ellen, a kiket immar vegkep megront a korszellem. Ime, ez is talalo fotografia a modern eselödörl, a mit egy németországi lapban olvassunk. Egy elzasi városkaban az úrnó főkeresete a közzétvöi intezetet, hogy küldjenek neki onnan eselödöt. Egy jelenlevő ifjú hogy rögtön valalkozott is rea, hogy követi őt es azonnal beall a szolgálatba. Am alg érteit a lakasa fele utjara, a mikor a eselöd megallt es kijelentette: — En bizony nem megyek a nagysagához. Hiszen az Isten háta mögött lakik es a kedvesem szep megköszönne, ha minden este ide kellene faradnia... Az úrnó persze szivesen szelnek eresztete a XIX. század szolgálatját s intezkedett, hogy a közzétvöi intezetből küldjenek neki masikat. A mi esakhamar meg is törtent. Egy fess fiatal leány jelent es a lakasan, elegans, divatos bicikli-toitobben. — Eppen a rendes setamat vezettem, monda baratságos mosolylyal, mikor bebukkanva az intezetbe, hallom, hogy a nagysaga eselödöt keres. Siettem hat a kerekparomon ide...

— **A jóvö évi allami költségvetés** előkészítő munkálatai jörfornam mar be vannak fejezve az egyes miniszteriumokban. A penzgyűmizster legközeiebb felülvizsgálja az egyes tarak szükségletének összeállítását, aminek megöröente után a budget-elöranyzat tervezete a minisztertanács elé kerül. A jóvö évi allami budget koronaértékét számtalással lesz összeállitva s ugy a kiadás, mint a bevétel része az egy milliárd körül mozog.

— **A magyar beruházási kölcsön ügyében** a tárgyalások a penzgyűmizster es a Rotschild-csoport között meg mindig nem fejeztettek be. A magyar kormány tudvalegölve olyan átvételi kurzust kíván, mint a minön a csoport az osztrak hason papirt átvette, míg a csoport csak 10%-kal es arfolyam alatt hajlandó az új kölcsön átvételére. Ha a tárgyalások kellő eredményre vezetnek s rövid időn belül — mely csak a magyar kormány állaspontjának elfogadása lehet — a kölcsön üggha kerül már ösz előtt emisszióra, miután a kormány a javaslatot csak a cukorpremium-törvényjavaslat elfogadása után szandékozik a képviselőházzal tárgyalatni.

— **Missouri allamban** van egy törvény, mely szerint, ha a ferj elhagyja feleséget es gyermeket minden különösebb ok nélkül, a piac közepén dobzóval arvezetik el. A verők rendszeren fiatal özvegyek.

a ki a leestett köldökere között esomóbeköt 7 éves korában könnyen meg tudja oldani, azt mondják, szerencsés es jórávalo lesz (Tard es Szent-István).

A gyermek, ha rosszul alszik, a diszno alomjából tesznek egy keveset bölcsojébe (Tard).

Az eladó leányt viragvasarnap szentelt barkával szokas megvereggetni, hogy a milyen kapos a barka a templomban jelenlevők között, olyan kapos legyen a leány is a legények előtt (Szent-István).

A leány, hogy leendő ferjét megalmoldja, hinszen Katalin napjan (november 25.) kender magot a »favágató«-ra (vagyis a fureszölő bakra) s azt kötöjével oronalgassa el (Tard), vagy pedig »keresetlen kettös iohéré« tegyen a vankosa alá eszjakara (Szent-István).

Ha pedig meg akarja tudni, ferjhez megy-e, vagy nem a jóvö esztendőben, vigyen be karacsony böjjen a habza egy öllel vagott fat s azt efféle mise után olvasssa meg, haposlesz, ferjhez megy, különben nem (Td).

Végül meg egy par szó megjegyzest füzök ide. Bizonyára feltűnő az olvasó előtt, hogy e babonák legtöbbje után Tardot látja feltüntetve, mint leöhelyet. Ennek oka abban keresendő, hogy a tardiak félre eső helyen lénen, a matyók legtöbb régi babonas szokásait öökzötték meg híven napjainkig, másfelöl meg nem olyan »viagiagtoltak«, mint például a szent-istvániak es kövcsiek, akik egyik-masik babonas szokas sikerében ma már magoknak sem hisznek annyira, mint a tardiak. Ezek felöl nem egy matyótló hallottam ilyen megjegyzest: »a tárgyak nem olyan okosak, mint mink vagyunk« s van benne valami; mert köztük talán meg ma is akad olyan, aki szentül hiszi azt a régi babonát, hogy karacsonykor, efféle mise alatt, a barnok ember módjára beszélgetnek egymás között az istállóban.

— **A monarchia külkereskedelme.** Folyó évi május havában a monarchia kivitelének értéke 63-9 millió, a behozatal értéke 613 millió frtot tett ki s így a kereskedelmi mérleg 2-6 millió frtval volt aktiv. A folyó év első 5 hónapjában a behozatal 304-2 millió frt, a kivétel 315-2 millió frt értéket képviselt es így a kereskedelmi mérleg 11 millió frtval aktiv. Jelentékeny kiviteli többletünk volt majus havában előlakokban, ellenben telesen csökkent a cukorkivétel értéke, meg pedig egyedül május havában 3-32 millió frtval.

— **Pályázat.** A m. kir. posta es távirtdanal 108 »posta es távirtda gyakornok-jelölti« állásra a keres. miniszter pályázatot nyitott. Pályázhatnak ezen állásra az 1883. l. t.-c. 14. § a alapján mindazok, kik közpessikolt vagy ezzel egyenrangú mas tanitvezetet — ereltéségi vizsgálat — sikeresen végeztek, 18-ik életévköet betöltötték s magyar allampolgárok. Ezen feltételeken kívül a pályázók köz-egés-erkölcsei bizonyítványal fedhetlen előéletüket, közhatosági orvosi bizonyítványal pedig ép es egészséges. alkalmas voltukat tartoznak igazolni. A pályázat aia bocsatott állásokat a kerületi posta- es távirtda igazgatóságok fogják betölteni, számszerint minden igazgatóság tizenkettőt. A sajtaközvetít es születési-, orvosi-, erkölcsei iskolai bizonyítványokkal felszerelt kérvények a mar közszolgálatban akkor által előjáróságok, a közszolgálatban nem levők által pedig az illető szolgabíró vagy polgármester útján f. évi június hó 31-ig a szerint a hol a pályázók alkalmazást ohajtanak nyerni, a budapesti, kassai, kolozsvári, nagyravadi, peesi, pozsonyi, soproni, temesvári vagy zagrabi postaes tav. igazgatóságokhoz nyújtanók be s amennyiben az említett határódok pályázók kellő számmal nem jelentkezének, később erkező folyamodványok is elfogadotnak. A pályázók közül kiválasztottak a postaes es tav. igazgatóság felhívására az igazgatóság vezetőjénél személyesen jelenkenni tartoznak, a ki azután feloldgadásuk iránt vegzi határoz. A feloldgott posta es távirtda gyakornok-jelöltek eskü helyett ezt pótló fogadalmat tesznek, egy (1) frt napidíjban részesitetnek s a következő feltételek mellett lépnek szolgálatba. 1. Állásukat az illetékes posta- es távirtda igazgatóság felhívására f. e szeptember 1-en vagy ha az igazgatóság máskép rendelkezik, ehhez képest elfoglalni tartoznak. 2. Kötelesek a posta- es távirtda igazgatóság által kijelölendő hivatalnal, — melynek feyyelmi hatósága alatt állanak, — a posta- es távirtda kezelést gyakorlatilag esajajtatni s ott rendes szolgálatot teljesíteni. 3. 1898. szeptember hó 1-re saját költlegükön Budapestre illetölég Zagraba fognak athelyeztetni a posta es tav. tanfolyam szabályszerű hallgatására. 4. A posta- es tav. tanfolyam tartama alatt, mint annak rendes haligatoja a tanfolyam szabályzatnak minden tekintetben alavetki magukat, tehát a beiratasí díjakat is, — ha csak azok aól a szabályzat alapján fel nem mentetnek, — fizetni kötelesek. 5. Napidíjkal élvezetében a tanfolyamkal, 10 hora terjedő ideje alatt megmaradnak, de ennek fejeben a tanfolyam székhelyen levő posta- es távirtda igazgatóság rendelkezése szerint szabad idjükből szolgálatot teljesíteni tartoznak. 6. A kik ezen feltételeknek eleget nem tesznek es a kiknek magáirtása vagy megbizhatósága kifogas alá esik, valamint azok is, a kik posta távirtdai szolgálatra mas okok miatt talaitatnak alkalmatlanoknak, a szolgálat, illetölég protoképeni alkalmaztatás aól felmentetnek. 7. Azok viszont, a kik gyakorlati alkalmaztatásuk alatt teljesen bevalnak a posta- es távirtdai tanfolyam szabályszerű elvezésé után posta- es távirtda gyakornokká neveztetnek ki az 1893. évi IV. t.-c. 11. §-ában megállapított segélydíjjal, azaz ha felsőbb tanitvezetet végeztek évi 500 frt, különben évi 400 frt jaranódaggal; a posta es tav. tanfolyam szabályzata által előirt szakvizsga letételével pedig igényt szereznek a X-dik fizetési osztályba sorozott s az 1893. évi IV-ik t.-c.-ben meghatározott illetmenyekkel járó postaes táv. tisztai állásokra s ha ily állásokra hely üresedés hiánya miatt azonnal kinevezhetök nem volnának, addig, a mig kineveztetésük bekövetkezhetik, posta- es távirtda segédizest minőségben nyerneik alkalmazást.

— **Az ösi kalapotak** a jóslatok szerint a nők apró madarakkal fogják ékesíteni. Újra kezdődik tehát a nagy gyilkolási hájsza es elcsendesednek sok helyen a madáradas erök...

— **Mennyibe kerül egy háború?** Egy francia katonai író kiszámította, hogy egy hónapig tartó általános európai háború tíz milliárdba kerülne. A napi kiadás 800 millió volna.

Fölvilágosítás. A.-né. Igazán mondom, a férfit nem lehet addig kismerni, a mig hozzá nem megyünk feleségül?

B.-né. Meg akkor sem. Hanem csak akkor, mikor elválnak tőle.

A.-né. Hogyhogy?

B.-né. Mert csak akkor mondanak el róla a jóbarátaink olyan dolgokat, melyekről halavány sejtelmünk se volt.

A gyakorlat embere. A szerkesztői (a reporterhez): Nézzé, kedves barátom, erre a nagy esküvőre ki akarom önt külden reporternek. Ért az ilyesmihez?

A reporter: Hogyne! Négysszer nősültem.

Irodalom.

Még a pokoli meleg sem akaszt meg minket abban, hogy ismét meg ne emekezünk irodalmi rovatunkban a Lampel R. (Wodianer F. és fia) budapesti könyvkiadó tégel-megjelent Szalay-Illaróti-féle Magyar Nemzet Történetéről, melyből most a 66-ik füzet érkezett hozzánk. A II. Rakóczy-féle fölkelésnek rendkívül érdekes eseményeit olvassuk e füzetben; a kurucvilág utolsó felvillanását és a szövényesek politikai szereplését és hadi korpussaival látjuk magunk előtt elvonulni Szatmárig, hol a rég áhított béke hazai történetünk egyik legeseménydúsabb korszakát és bezárja (1711). Jelen füzetünk külön melléklete I. József császár-királynak az arcképe. A szöveg közé nyomott illusztrációk pedig a következők: XII. Karoly svéd király, Meister Siegrid, Karolyi Sándor arcképe és aláírása. Harckurucok és labancok között, Palfy János, II. Rakóczy Ferenc aláírása, Nagy Péter orosz kar, kurucok, a majthenyi fegyverletétel, Eleonóra császárné és III. Karoly megerősítik a szatmári békét.

Az Erdélyrészi Kárpát-Egyesület kiadásában Kolozsvárt most jelent meg és ott kapható: »Szekelyföld«. Irta Hankó Vilmos dr. 115 szövegnél szebb eredeti képpel, melyeket rajzoltak: Görö Lajos, Huszka József és Tull Ödön. A munka azt a földet ismerteti, mely egyesíti magában minden országot táj- és természeti szépségeit, melyek közül egyik-másik valóságos Isten csodája, csoda mint tünemény, csoda mint látvány. A pazar kiállítású díszmunka díszkötésben 5 frt, füzet 3 frt 50 kr. Rendkívül érdekes vonzó munka ez, melyet a hazai sajtó a legelismertöbben méltatott. Különösen az ifjúság meríthet belőle hasznos ismereteket. A király és királyné őfelségeik, valamint a főhercegek e gyönyörű munkát magankönyvtáraik részére elfogadták.

Nyilttér.

Az e rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerk.

Fouillard-selyem 60 krtól 3 frt 35 krig méterenként — japáni, kínai, s. a. t. a legújabb mintázzal és színekben. ú. m. fekete, fehér és színes, Henneberg selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikos, kockázott mintázzal, damaszolt s. a. t. (mintegy 240 különböző minőségben és 2000 szín és mintázzal s. a. t.) a megrendelt árukat postabőr és vámentesen a házhoz szállítva. valamint mintákat postafordultával küldenek Henneberg G. (cs. és k. udvari szállító) selyemgyárát Zürichben. Svájcba címzett levelekre 10 kros. levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

219. sz. 1897.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a Znióvaraljai kir. járásbírószág 791. számú végzése által Szofa Karoly főlperes st. mihályi lakosjávára Károly kis-csepeányi lakos ellen 150 frt tőke és jár. erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bírólígal felfoglalt és 400 frtra becsült 50 db. anyajuh és 30 db. ürüből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladandók. Mely árverésnek a 2280—1897. sz. kiküldést rendel végzés folytán a helyszínen, vagyis Kis-Csepeányban leendő eszközésére 1897. évi július hó 27. napjának délutáni 2 óraja határidőül tűzetik ki és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, becsáron alul is eladandók fognak. Kelt Znióvaralján, 1897. évi július hó 15. napján. Szilbner Gyula, kir. jbrósági végrehajtó.

Alapított 1858.

BUDAPESTI SZIVATTYU- ÉS GÉPGYÁR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

(ezelőtt WALSER FERENC)

BUDAPEST, VI. ker., Külső váci-ut 45. sz.

Sürgönycim: SZIVATTYUGYÁR BUDAPEST.

GYÁRT:

mindenféle gőzgépet. Schmidt-féle forrgőzmotorokat (40% szénmegtakarítás), petroleum- és benzín-motorokat. Keretfűrészeket, körfűrészeket és csertőröket. Gőzszárazokat, előmelegítőket, tartányokat. Hidákat és egyéb vasszerkezeteket. Mindenféle szivattyukat gőz-, szij- és kőli hajtásra, valamint villamos üzemre. Artézi kútfeleltményeket vasból. Tűzfeckendőkét és vizszállítókat, tüzoltósági felszerelési tárgyakat. Köztisztasági szereket, öntöző-kocsikat, sarkapará és seprőgépeket, hoekéket és uthengereket. Egészségügyi szereket, mint gőzfőtlenítő készülékeket és teljes főtlenítő telepeket pócegődr tisztító készülékeket. Vas- és ércöntvényeket, harangokat. Keményntésű acélfelületű tűzrostlyokat egyenes és kigýóalakban, valamint polygon rostlyokat.

LÉTESIT: vízműveket, csatornázásokat, vízvezeték és légszuszberendezéseket, központi fűteseket.

Arjegyzőkék és külségvótések ingyen és bérmentve küldetnek.

275. sz. 1897.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a tettes t.-szl.-mártoni kir. járásbírószág 1896. évi 3908. számú végzése következtében Dr. Lax Adolf ügyvéd által képviselt Turóci keresk. és hitelintézet javára Kladvio Máté podhragyi lakos ellen 240 frt s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás utján felfoglalt és 527 frt 50 krig becsült 2 vastengelyű szekér, 2 vaseke, 2 borona, 3 fehér malac, 1 nagy dísznő 8 kis malacsal, 25 kereszt árpa, 25 kereszt vegyes, 15 kereszt rozs, 2 pej ló, 2 riska ökör, 1 színes tehén, 1 szenes tinóbul álló ingóságok nyilvános árverésen eladandók.

Mely árverésnek t.-szl.-mártoni kir. jbróságnak 4311—1896. számú végzése folytán 240 frt ókekövetés, ennek 1895. évi május hó 14. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 81 frt 84 kriban bírólígal már megállapított költségek erejéig Kladvio Matenal Podhrágyon leendő eszközésére 1897. évi augusztus hó II. napjának délelőtti 10 óraja határidőül tűzetik ki és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is el fognak adatni.

Kelt Turóc-Szt.-Mártonban, 1897. július hó 20.

Zathureczky Jenő, kir. bírósági végrehajtó.

405. tk. sz. 1896.

Árverési hirdetményi kivonat.

A turóc-szt.-mártoni kir. járásbírószág mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Chorvat Pal, mint Gregor szül. Szvicko Teréz engedményesének kiskörú Chorvat (Horvat) György elleni 50 frt tőke s jár. iránti végrehajtási ügyében Szucsáa községben fekvő

a) a szucsányi 134. sz. tljvben A. I. 1., 2., 8. sor., 252., 679, 1913. hr. sz. al. felvett, kiskörú Horvat György és Horvat János nevére B. 11., 13., 15., 18., 19. t. alatt irt ingatlanokra, köztük a 76. ö. i. számú házra 181 frtban,

b) a szucsányi 459. sz. tljvben A. I. 1. sor., 481. helyr. sz. alatt felvett kiskörú Valko Mária, kiskörú Valko János, Winterstein szül. Neugeboren Jozefin, kiskörú Valko Maria, özvegy Horvat szül. Valko Maria, kiskörú Horvat György, Horvat János és Chorvat György kiskörú nevére irt egész ingatlanra 111 frtban,

c) a szucsányi 502. sz. tljvben A. I. 1. sor., 331. hr. sz. al. felvett, Valko férj, Chorvat Mária, kiskörú Valko János, özvegy Horvat sz. Valko Maria, kiskörú Horvat György, Horvat János és Chorvat György kiskörú nevére irt egész ingatlanra 50 frtban

és d) a szucsányi 785. sz. tljvben A. I. 1—7. sor sz. al. felvett és kiskörú Chorvat György nevére irt ingatlanra 176 frtban megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1897. évi július hó 29-ik napján d. e. 10 órakor Szucsán községben, a község hazánál megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is el fog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak minden egyes ingatlan szág kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezehez letenni, vagy pedig a bánatpénznek a bíróságán lett előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elősmervényt átszolgáltatni.

Kir. Járásbírószág mint telekkönyvi hatóság. Turóc-Szt.-Mártonban, 1897. évi május hó 2-án

Medzihradsky kir. aljárásbíró.

Valódi brünni posztó-szövetek

Valódi (frt 310 jó minőségű) egy (frt 410 jó minőségű) férfi-öltönyre (frt 480 jó minőségű) elegendő 3-10 m. gyapot (frt 6— jobbminőségű) szelvény (frt 775 finom) (frt 9— legfinomabb) (frt 1050 kiváló finom)

Egy fekete szalonöltönyre való szelvény ára 10 frt. Felöltő-szövet, loden, peruvion, doskiung, állami és vasuti tisztviselőknék való szövetek, legfinomabb kamgarn. chevlot sfb. gyári árakon küld a legjobb hirnének örvendő

Kiesel-Amhof posztó gyári raktár Brünnben. Minták ingyen. Mintákú kiszolgálás.

Figyelmeztetés! A t. cz. közönség figyelmébe, hogy direkt vásárlásnál a szövetek sokkal olcsóbbak mint a közbenjárók által rendeltek. A brünni Kiesel-Amhof cég valamennyi szöveteket valódi gyári árakban küld, a privát-vevőket oly nagy mérvben terhelő, a gyárak által a szabónak nyújtott árengedmény felszámítása nélkül.

2711—897.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A zsoina-alsókubini állami közúton fekvő Turócvarmege jkezelésében levő 21. sz. szucsányi Vághid felszerkeztetének kiváltása alkalmából az építési munkalok befejezéséig, illetőleg az új hid szerkeztetnek a közlekedés számára való átadásig fentartandó ideiglenes közlekedés létesítéséhez szükséges keresztöküli komp előállításának s územben tartásának biztosítása iránt Turócvarmegei székhatáiban folyó évi augusztus hó 5-ik napján d. e. 10 órakor frasbeli versenyárgyalást tartok, melyre a vállalkozói szándékozók ezennel meghívom.

A kellőleg bélyegzett ajánlatok Turócvarmegei aispánjához legkésőbb a versenyárgyalás napjaig d. e. 10 órakor nyújthatók be. Később érkezett ajánlatok nem fogadtatnak el.

Az ajánlatok felszereléséről a létesítési szándékolt komp műszaki tervével s 150 forint bánatpénzzel, mely az ajánlat odaítélése esetén 300 forintra léssen kiegeztendő.

A műszaki tervnek az 1890. évi I. t.-c. 73. §-ában megszabott műveletekből kell állania s az 1882. évi július 11-én kelt kereskedelemügyi m. kir. ministeri 45-380—1892. sz. rendelettel kiúcsatott utatásához szigorúan alkalmazkodni, megjegyezve, hogy az idézett törvény 74. §-ának utolsó bekezdésében említett sürgősségre való tekintetből a rendes eljárás mellőzésével a foganatosítás engedélyezése iránt a kereskedelemügyi miniszternél a szükséges lépések hivatalból fognak megtéletni.

A berendezett komp forgalomba helyezése előtt a törvényben megszabott engedélyzési eljárás mellett a forgalomba helyező engedély megszerzendő.

A létesítendő s egyetlen hajótestből álló kompnek akkorának kell enni, hogy négy terhes kocsi magába fogadhatson tehát legalább 15 méter hosszúságú s 4 m. szélességi méretekkel kell bírnia. A komp a kezeleséhez szükséges tárgyakon kívül egy legalább 6 méter hosszú s legalább 15 m. széles teljesen felszerelt mentő csónakkal látandó el, mely ha a komp nem közlekedik személyszállításra is felhasználható.

A komp kezelevel állandóan két egyén bizandó meg, kiknek a törvényes kellekkel kell bírniok.

A komphoz vezető utak a közlekedésre alkalmas állapotba helyezendők s a szükséges ideiglenes átadásalok létesítendők, s a komp forgalomban léte alatt jó karban fentartandók.

A kompra való feljutás megkönnyítése végett keresek lejárók létesítendők.

A komplejrasok a forgalomban tartás ideje alatt éjjeli lampával megvilágítandók.

Ajánlatok csakis a komp előállítására s forgalomban tartására együttesen tehetők, és pedig külön 6 hónapi teljes idő tartamra s ezenkívül 6 hónapon túl terjedő forgalomban tartás esetére a 6 hónapon túl eső hetekre.

Az előállítandó komp teljes felszerelésével egyetemben forgalomban kívül helyezése után vállalkozó birtokában marad.

A komp a hid felett a Vag folyón 120—150 m. távolságra lesz felállítandó. A vonatkozó helyzet-rajz a turóc-szent-mártoni kir. államepítészi hivatalnál megtekinthető, hol a köténdő szerződés mintája is közszemlére ki téve van, s a hol bővebb felvilágosítások is nyerhetők.

Vállalkozni kívánóknak tájékozására megemlítettik, hogy Szucsány község birtokában a komphoz alkalmas drotsötél van, melynek megszerzése vagy kölcsönbevétele iránt nevezett községgel kell érintkezésbe lépni.

Turóc-Szent-Mártonban, 1897. július 21-én.

Beniczky aispán.

Irodalom.

Még a pokoli meleg sem akaszt meg minket abban, hogy ismét meg ne emlekezzünk irodalmi rovatunkban a Lampel R. (Wodianer F. és fia) budapesti könyvkiadó cégénél megjelent Szalay-István-éle »Magyar Nemzet Története«-ről, melyből most a 66-ik füzet érkezett hozzánk. A II. Rakóczy-fele fölkelésnek rendkívül érdekes eseményeit olvassuk e füzetben; a kurucvilág utolsó fellánglása és a szövényes politikai szereplőivel és hadi korpuseisával látunk magunk előtt elvonulni Szatmárgy, hol a rég áhított béke hazai történetünk egyik legeseményesebb korszakát is beárja (1711). Jelen füzetünk külön melléklete I. József császár- királynak az arcképe. A szöveg közé nyomott illusztrációk pedig a következők: XII. Károly svéd király, Meiser Siegfried, Karolyi Sándor arcképe és aláírása. Harckurucok és labancok között, Palfy János, II. Rakóczy Ferenc aláírása. Nagy Peter orosz cár, kurucok, a majtényi fegyvertétel, Eleonóra császárné és III. Károly megerősítők a szatmári béket.

Az Erdélyrezi Karpát-Egyesület kiadásában Kolozsvárt most jelent meg és ott kapható: »Székelyföld.« Irta Hankó Vilmos dr. 115 szebbnél szebb eredeti képpel, melyeket rajzoltak: Görö Lajos, Huszka József és Tull Ódop. A munka azt a földet ismerteti, mely egyrészt magában minden ország táj- és természeti szépségeit, melyek közül egyik-másik valóságos Isten csodája, csodá mint tünemény, csoda mint látvány. A pazar kiállítású díszmunka díszkötésben 5 frt, fűző 3 frt 50 kr. Rendkívül érdekes vonzó munka ez, melyet a hazai sajtó a legelismertöbben méltatott. Különösen az ifjúság méltán jólle hasznos ismereteket. A király és királyné Ö felségeik, valamint a főhercegek e gyönyörű munkát magánkönyvtáraik részére elfogadták.

Nyilttér.

Az e rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerk.

Foullard-selyemét 60 krtól 3 frt 35 krig méterentéig — japáni, kínai, s. a. t. a legújabb mintázzal és színekben, ú. m. fekete, fehér és színes, Henneberg selyemét 45 krtól 14 frt 65 krig méterentéig sima, csíkos, kockázott mintázzal, damaszt s. a. t. (mintegy 240 különböző minőségben és 2000 szín és mintázzal s. a. t.) a megrendelt árúkat postabér és vámmentesen a hazához szállítva, valamint mintákat postafordultával küldenek **Henneberg G. (cs. és k. udvari szállító) selyemgyáral Zürichben. Svácha címzett levelekre 10 kros. levelezőlapokra 5 kros. félleg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.**

219 sz. 1897.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.c. 102. §-a értelmében ezenel közhírre teszi, hogy a z nívarjalji kir. járásbírószág 791. számú végzése által Szaa Karoly főpóser sz. m. helyi lakosjává ronek Karoly kis-csepeányi lakos ellen 150 frt tóke és jár. erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalma val bírólárg lefogialt és 400 frta becslüt 50 db. arnyajuh és 30 db. úróból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 2280—1897. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Kis-Csepeányben leendő eszközésére **1897. évi július hó 27. napjának** delutáni 2 óraja határidőül ízetik ki és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, becsáron alul is eladatul fognak.

Kelt Zníováralján, 1897. évi július hó 15. napján.

Szibner Gyula,
kir. járásbíró végrehajtó.

275. sz. 1897.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.c. 102. §-a értelmében ezenel közhírre teszi, hogy a lettes t.-szl.-mártoni kir. járásbírószág 1896. évi 3908. számú végzése következtében Dr. Lax Adolf ügyvéd által képviselt Turóci keresk, és hitelintézet javára Kladvio Maté podhragyi lakos ellen 240 frt s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefogialt és 527 frt 50 krra becslüt 2 vastengelyű szekér, 2 vaseke, 2 borona, 3 fehér malac, 1 nagy dísznő 8 kis malacsal, 25 kereszt árpa, 25 kereszt vegyes, 15 kereszt rozs, 2 pej lő. 2 riska ökrör, 1 színes tehén, 1 színes tinóből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek t.-szl.-mártoni kir. járásbírószág 4311—1896. számú végzése folytán 240 frt tókekövetelés, ennek 1895. évi május hó 14. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 81 frt 84 krrban bírlárg mar megállapított költségek erejéig Kladvio Matéval Podhrágyon leendő eszközésére **1897. évi augusztus hó 11. napjának** delutóti 10 óraja határidőül ízetik ki és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is el fognak adatul.

Kelt Turóc-Szt.-Mártonban, 1897. július hó 20.

Zathureczky Jenő,
kir. járásbíró végrehajtó.

405. tük. sz. 1896.

Árverési hirdetményi kivonat.

A turóc-szt.-mártoni kir. járásbírószág mint telekkönyvi hatóság közhírre teszi, hogy Chorvat Pal, mint Gregor új. Szviszko Terez engedményesének kiskorú Chorvat (Horvát) György elleni 50 frt tóke s jár. iránti végrehajtási ügyében Szucsna a községben fekvő

a) a zucsányi 134. sz. tlvjben A. I. 1., 2., 8. sor., 252., 679., 1913. hr. sz. al. felvett, kiskorú Horvat György és Horvat János nevére B. 11., 13., 15., 18., 19. t. alatt irt ingatlanokra, közülük a 76. ö. i. számú házra 181 frtban,

b) a zucsányi 459. sz. tlvjben A. I. 1. sor., 481. helyr. sz. alatt felvett kiskorú Valko, Mária, kiskorú Valko János, Winterstein szül. Neugeboren Josefín, kiskorú Valko Maria, özvegy Horvat szül. Valko Maria, kiskorú Horvat György, Horvat János és Chorvat György kiskorú nevére irt egész ingatlanra 111 frtban,

c) a zucsányi 502. sz. tlvjben A. I. 1. sor., 334. hr. sz. al. felvett, Valko Ferj, Chorvat Maria, kiskorú Valko János, özvegy Horvat sz. Valko Maria, kiskorú Horvat György, Horvat János és Chorvat György kiskorú nevére irt egész ingatlanra 50 frtban

és d) a zucsányi 785. sz. tlvjben A. I. 1—7. sor sz. al. felvett és kiskorú Chorvat György nevére irt ingatlanra 176 frtban megállapított kiküáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1897. évi július hó 29-ik napján** d. e. 10 órakor Szucsán községben, a község házával megtartandó nyilvános árverésen a kiküáltási áron alól is el fog adatul.

Árverezni szándékozók tartoznak minden egyes ingatlanra kiküáltási árának 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban a kiküáltott kezéhez letenni, vagy pedig a bánatpénznek a bíróságnál lett előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elősmervényt atszolgáltatni.

Kir. Járásbírószág mint telekkönyvi hatóság.
Turóc-Szt.-Mártonban, 1897. évi május hó 2-án

Medzihradsky
kir. aljárásbíró.

Valódi brünni posztó-szövetek

Valódi	frt 3 40 jó minőségű	egy férfi-öltönyre elegendő 3-10 m. szelvény
	frt 4 10 jó minőségű	
Gyapot	frt 4 80 jó minőségű	
	frt 6 — jobb minőségű	
	frt 7 75 finom	
	frt 9 — legfinomabb	
	frt 10 50 kiváló finom	

Egy fekete szalonöltönyre való szelvény ára 10 frt. Egy fekete szövet, loden, peruvien, doskiung, allami és vasuti tisztviselőknél való szövetek, legfinomabb kamgarn, cheviot srb. gyári árakon küla a legjobb hírnévként örvendő

Kiesel-Amhof posztó gyári raktár Brúnnben.

Minták ingyen. Mintábul kiszolgálás. Figyelemre méltó! A t. c. közönség figyelmézetik, hogy direkt vásárlásnál a szövetek sokkal olcsóbbak, mint a közbenjárók által rendeltek. A Brünni Kiesel-Amhof cég valamennyi szöveteket valódi gyári árakon küla, a privát-vevőket oly nagy mérvben terhelő, a gyárak által a szöveteknek nyújtott árendeméy felszámítása nélkül.

2711—897.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A zsolna-alsóköbini állami közúton fekvő Turócvármegyéj közlekedésében levő 21. sz. zucsányi Vaghdí felszerkeztetésnek kiváltása alkalmából az építési munkálatok befejezéséig, illetőleg az új híd szerkeztetésnek a közlekedés számára való átadásáig fentartandó ideiglenes közlekedés létesítéséhez szükséges kerestékötöl komp előállításának s üzemben tartásának biztosítása iránt Turócvármegyéj közlekedésében folyó évi augusztus hó 5-ik napján d. e. 10 órakor írásbeli versenyárgyalást tartok, melyre a vállalkozni szándékozók ezenel meghívom.

A kellőleg bélyegzett ajánlatok Turócvármegyéj áispánjához legkésőbb a versenyárgyalás napjáig d. e. 10 óraig nyújthatók be. Később érkezett ajánlatok nem fogadtatnak el.

Az ajánlatok felszerelendő a létesíteni szándékolt komp műszaki tervével s 150 forint bánatpénzzel, mely az ajánlat odaítélése esetén 300 forintra lézen kiegecsítendő.

A műszaki tervnek az 1890. évi I. t.-c. 73. §-ában megszabott műveletekből kell alania s az 1882. évi július 11-én kelt kereskedelemügyi m. kir. ministeri 45,380—1892. sz. rendelettel kiocsóztatott utastáshoz szigorúan alkalmazkodni, megjegyezve, hogy az idézett törvény 74. §-ának utolsó bekezdésében említett sürgősségre való tekintetöl a rendes eljárás mellőzésevel a foganatosítás engedélyezésére iránt a kereskedelemügyi miniszternél a szükséges lépések hivatalból fognak megtettetni.

A berendezett komp forgalomba helyezése előtt a törvényben megszabott engedélyzési eljárás mellett a forgalomba helyező engedély megszerzendő.

A létesítendő s egyetlen hajtóesztől álló kompakkorának kell énni, hogy négy terhes kocsiat magába fogadhasson tehát legalaob 15 méter hosszúságú s 4 m. szélességi méretekkel kell bírnia. A komp a kezeléséhez szükséges tárgyakon kívül egy legalaob 6 méter hosszú s legalaob 1 1/2 m. széles teljesen felszerelt metó csónakkal latandó el, mely ha a komp nem közlekedik személyszállításra is felhasználható.

A komp kezelésével állandóan két egyén bizánd meg, kiknek a törvényes közzelkkel kell bírniök.

A komphoz vezető utak a közlekedésre alkalmas állapotba helyezendők s a szükséges ideiglenes átadások létesítendők, s a komp forgalomban léte alatt jó karban fentartandók.

A kompra való feljutás megkönnyítése végett kerekess feljárók létesítendők.

A komplejtasok a forgalomban tartás ideje alatt éjjeli lampával megvilágtatandók.

Ajánlatok csakis a komp előállítására s forgalomban tartására együttesen tehetők, és pedig külön 6 hónapi teljes idő tartamra s ezenkivül 6 hónapon túl terjedő forgalomban tartás esetére a 6 hónapon túl eső hetekre.

Az előállítandó komp teljes felszerelésével egyetemben forgalomban kívül helyezésére után vállalkozó birtokában marad.

A komp a híd felett a Vag folyón 120—150 m. távolságra lesz felállítandó. A vonatkozó helyzetrajz a turóc-szent-mártoni kir. államépítészeti hivatalnál megtekinthető, hol a kötéendő szerződés mintája is közszemlre ki tevé van, s a hol bővebb felvilágosítások is nyerhetők.

Vállalkozni kívánóknak tájékozására megemlítetük, hogy Zucsány község birtokában a komphoz alkalmas drótkötél van, melynek megszerzése vagy kölcsönvétele iránt nevezett községgel kell érintkezésbe lépni.

Turóc-Szt.-Mártonban, 1897. július 21-én.

Benický
áispán.

Alapított 1858.

BUDAPESTI SZIVATTYU- ÉS GÉPGYÁR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

(ezelőtt WALSER FERENC)

BUDAPEST, VI. ker., Külső váci-ut 45. sz.

Sürgőnycim: SZIVATTYUGYÁR BUDAPEST.

GYÁRT:

mindenféle gőzgépet. Schmidt-féle forrgőzmotorokat (40% szénmegtakarítás), petroleum- és benzinmotorokat. Keretfűrészeket, körfűrészeket és csertrőket. Gőzkazánokat, előmelegítőket, tartányokat. Hidakat és egyéb vasszerkezteteket. Mindenféle szivattyúkat gőz-, szij- és kezi hajtásra, valamint villamos üzemre. Arzei kufelépítményeket vasból. Tűzfecskendőköt és vizszállítókat, tüzoltósági felszerelési tárgyakat. Köztisztasági sarakat, öntő-koosikat, sarkaparó és seprőgépeket, hőekéket és üthengereket. Egészszegűyi sarakat, mint gőzfertőtlenítő készülékeket és teljes fertőtlenítő telepeket pőcegödör tisztító készülékeket. Vas- és ércöntvényeket, harangokat. Keményöntésű acélfelületű tűzrostályokat egyenes és kigyóalakban, valamint polygon rostályokat.

LÉTESIT: vízműveket, csatornázásokat, vízvezeték és légszeszerendezéseket, központi fűteseket.

Arjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve küldetnek.